

**Брюксел, 25 ноември 2022 г.**  
**(OR. en)**

15222/22

## LIMITE

JUSTCIV 162  
FREMP 249  
AUDIO 124  
JAI 1551  
CODEC 1836

**Междуинституционално досие:  
2022/0117(COD)**

## БЕЛЕЖКА

|                |                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| От:            | Председателството                                                                                                                                                                                                                                |
| До:            | Комитета на постоянните представители/Съвета                                                                                                                                                                                                     |
| № предх. док.: | 15159/22                                                                                                                                                                                                                                         |
| Относно:       | Предложение за директива относно защитата на лицата, ангажирани в участието на обществеността, от стратегически съдебни производства („стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността“)<br>– Ориентационен дебат |

## **I. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ**

1. На 27 април 2022 г. Комисията прие предложението за директива относно защитата на лицата, ангажирани в участието на обществеността, от стратегически съдебни производства („стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността“)¹ и допълващата го препоръка относно защитата на журналистите и защитниците на правата на човека, които се ангажират с участието на обществеността, от стратегически съдебни производства („стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността“)².

1 8529/22 + ADD1.

2 C(2022) 2428 final.

2. Предложението за директива е една от инициативите, предвидени в Плана за действие за европейската демокрация<sup>3</sup>, насочени към укрепване на свободата на медиите и плурализма. Въз основа на член 81, параграф 2, буква е) от ДФЕС предложението предоставя на журналистите, защитниците на правата на човека и други лица, ангажирани активно в обществената дебат, подходящи правни инструменти, за да се защитят от съдебни производства, целящи те да бъдат сплашени и заглушени. Целта на директивата е да се осигурят процесуални гаранции при граждански производства с трансгранично значение.
3. В Европейския парламент водещата комисия по предложението е комисията по правни въпроси (JURI), а комисията, изразяваща становище, е комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи (LIBE). Докладчик по досието е Tiemo Wölken.
4. На 26 октомври 2022 г. Европейският икономически и социален комитет прие становището си<sup>4</sup> по предложението.
5. В Съвета предложението се разглежда от Работната група по гражданскоправни въпроси (наричана по-нататък „работна група „Стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността“). На заседанието на работна група „Стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността“ от 13 май 2022 г. Комисията представи предложението за директива за борба със стратегическите съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността, придружаващия го работен документ на службите на Комисията и препоръката за борба със стратегическите съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността.
6. Разглеждането на предложението член по член започна по време на френското председателство и продължи при чешкото председателство на заседанието на работната група от 25 юли 2022 г. За да се улесни изготвянето на компромисния текст на глави I и II, Комисията представи неофициален документ с допълнителни пояснения и разяснения по конкретни въпроси, набелязани от председателството, който беше представен на заседанието на работната група от 9 септември 2022 г.

---

<sup>3</sup> COM(2020) 790 final.

<sup>4</sup> SOC/734-EESC-2022.

7. На заседанието на работна група „Стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността“ от 10 октомври 2022 г. председателството, в тясно сътрудничество с Комисията, представи преработения текст на глави I и II (Общи разпоредби и Общи правила относно процесуалните гаранции). Компромисният текст беше обсъден на две последващи заседания на работната група, като впоследствие бяха изготвени два преработени текста.
8. Като се имат предвид силните взаимовръзки между разпоредбите в първите четири глави, председателството продължи преговорите по глави III и IV (Прекратяване на ранен етап на явно неоснователни съдебни производства и Правни средства за защита срещу неправомерни съдебни производства). Председателството представи неофициален документ, който да послужи като основа за предложенията на държавите членки за формулировки на компромисния текст. На заседанието на работна група „Стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността“ от 22 ноември председателството представи първото си компромисно предложение по глави III и IV.
9. Въпреки че са необходими допълнителни обсъждания на равнище работна група, за да се отразят становищата на държавите членки, по време на проведените досега осем заседания на работната група, посветени на този въпрос, беше постигнат значителен напредък по много въпроси по същество и технически въпроси.
10. На първо място, компромисният текст се стреми да гарантира, че целта на директивата — да се улеснят гражданските производства в ситуации с трансгранично значение с цел защита на журналистите, защитниците на правата на човека и други лица срещу стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността — е по-добре отразена в разпоредбите на предложението и не води до злоупотреби, когато искът на ищеца е легитимен. За тази цел компромисният текст допълнително изяснява понятията за „явно неоснователни искове“ и „неправомерни съдебни производства“, както и факта, че процесуалните гаранции, от които може да се ползва ответникът, следва да се прилагат в съответствие с правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, както е предвидено в член 47 от Хартата. Освен това в текста се определя по-добре персоналният обхват на директивата, като в съображенията се предлагат допълнителни обяснения и примери относно понятията за журналисти, защитници на правата на човека и други лица и за дейностите, представляващи участие на обществеността, в които те могат да се ангажират. В компромисния текст се посочва, че трябва да се постигне адекватна защита срещу злоупотреба с мерките по директивата чрез предоставяне на достатъчно свобода на преценка на националните съдилища при вземането на решение относно прилагането на такива мерки в конкретни случаи.

11. На второ място, държавите членки изразиха опасения във връзка с евентуалните последици от директивата за националното процесуално право, по-специално за наказателните производства. В компромисния текст председателството поясни, че директивата не установява правила относно наказателното производство в съответствие с правното основание на член 81, параграф 2, буква е) от ДФЕС.
12. И накрая, някои държави членки изразиха загриженост относно факта, че определението за „въпроси с трансгранично значение“, посочено в член 4, параграф 2 от предложението на Комисията, би могло да доведе до разширително тълкуване на това понятие. Ето защо председателството предложи четири алтернативни формулировки относно „въпросите с трансгранично значение“. Като се има предвид, че на този етап на техническо равнище не може да се оформи преобладаващо становище на държавите членки в подкрепа на нито един от предложените варианти за формулировка, въпросът за трансграничното значение остава нерешен в рамките на работната група.

## **II. ПРЕДЛОЖЕНИ ПОДХОДИ НА ПОЛИТИКАТА**

13. Въпреки че държавите членки широко подкрепиха целта на директивата за улесняване на гражданските производства с цел защита на правото на свобода на изразяване и свободата на медиите за лицата, ангажирани в участие на обществеността, те изтъкнаха необходимостта да се гарантира, че мерките за борба със стратегическите съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността, няма да възпрепятстват предявяването на легитимни иски пред съдилищата, което би накърнило достъпа на ищите до правосъдие.
14. Първо, държавите членки заявиха, че предвидените в директивата процесуални гаранции следва да бъдат прецизно насочени и да съответстват на правото на справедлив съдебен процес, за да се неутрализира рискът от злоупотреба от страна на ответниците, които директивата има за цел да защити. Второ, в текста на директивата следва да се подчертае, че съдилищата са длъжни да разгледат надлежно дадено дело, преди да го прекратят като явно неоснователно или да постановят някое от средствата за правна защита, предвидени в предложението за защита от неправомерно съдебно производство. Държавите членки посочиха, че на лицата, които умишлено разпространяват дезинформация единствено с цел накърняване на репутацията на дадено лице, не следва да се предоставя защита по силата на директивата.

15. Държавите членки като цяло приветстваха внесените от председателството подобрения в текста на предложението, както и по-балансирания подход по отношение на защитата на основните права. Въпреки това някои държави членки изтъкнаха и важната роля на правото на ефективни правни средства за защита и отново посочиха, че с мерките, предложени в директивата, не следва да се злоупотребява в ущърб на ищците, предявяващи легитимни искове.
16. Като се има предвид принципът, че *нищо не е договорено, докато не бъде договорено всичко*, председателството е на мнение, че обсъжданията на политическо равнище ще улеснят бъдещата работа по директивата.

**Въпрос:**

С оглед на постигнатия на техническо равнище напредък министрите се приканват да изразят вижданията си по въпроса дали директивата следва да предвижда подходящи гаранции срещу злоупотребата с граждански производства, образувани с цел предотвратяване, ограничаване или санкциониране на участието на обществеността и свободата на медиите и плурализма, като същевременно се гарантира запазването на правото на ефективен достъп до правосъдие.

---